

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2015

Innehållsförteckning

Direktionen	4
Läget på finansmarknaden	5
Finansinspektionens strategi	6
Bankfullmäktiges berättelse 2014	7
Sammanfattning av verksamheten 2015	8
Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2015	10
1 God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen under tillsyn	11
2 Högklassigt kund- och investerarskydd	13
3 Resultatinriktat tillsyns- och annat myndighetssamarbete	14
4 Effektivisering och utveckling av verksamheten	16
Den årliga diskussionen med finansmarknaden	17
Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2016	18

När årtalet inte explicit nämns i texten avses 2015.

Bankfullmäktiges roll i tillsynen av Finansinspektionen

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet för verksamhet har förverkligats. I övervakningen av den allmänna effektiviteten i verksamheten följer bankfullmäktige framför allt med personalutvecklingen och den allmänna budgetutveckling i förhållande till Finansinspektionens uppgifter samt ändringar som föranleds av lagstiftningens eller marknadens utveckling.

Direktionen

Direktionens sammansättning 2015

ordförande **Pentti Hakkarainen**
vice direktionsordförande, Finlands Bank

vice ordförande **Martti Hetemäki**
statssekreterare som kanslichef, finansministeriet

Outi Antila
överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Pirkko Juntti
vicehäradshövding

Vesa Vihriälä
verkställande direktör, Näringslivets forskningsinstitut

Till suppleant för Pentti Hakkarainen utnämndes i december avdelningschef **Katja Taipalus**. Från september var suppleanten för Martti Hetemäki konsultativa tjänstemannen **Jaakko Weuro**. Suppleanten för Outi Antila var övermatematiker **Mikko Kuusela**.

Tuija Taos mandatperiod som suppleant i direktionen avslutades i april. **Kimmo Virolainens** mandatperiod som suppleant i direktionen avslutades i december.

Direktionens roll

Finansinspektionens verksamhet leds av en direktion. Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Därtill behandlar direktionen bland annat Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen.

Läget på finansmarknaden

Det ekonomiska läget i Finland var svårt under berättelseåret. Privata investeringarna minskade och arbetslösheten förblev hög. Realekonomins problem återspeglades negativt på efterfrågan på krediter från banker såsom även på efterfrågan på försäkringsbolagens liv- och skadeförsäkringar. Hushållens skuldsättning ökade under året. På grund av den låga räntenivån och ökningen av hushållens realinkomster försvagade skuldsättningen dock inte allvarligt hushållens förmåga att sköta sina skulder. Ökningen av bostadspriserna jämnades ut och priserna sjönk något mot slutet av året i huvudstadsregionen.

Räntorna på finska statens lån följde den allmänna ränteutvecklingen inom euroområdet. Ränteskillnaden i förhållande till Tyskland ökade något under året. Försvagningen av statens relativa ställning återspeglades dock inte på kostnaderna för finländska bankers kapitalanskaffning på marknaden eller dess tillgänglighet, som förblev bra.

I och med utvidgningen av ECB:s köpprogram av värdepapper fortsatte de korta och långa räntorna att sjunka. Tre månaders Euribor blev negativ i april. Mot slutet av året fortsatte fallet, och även 12 månaders Euribor närmade sig nollnivån. De långa räntorna på statslån var generellt negativa upp till en maturitet på 5–6 år. Räntor på nya bolån föll i takt med de korta räntorna, och konkurrensen minskade marginalerna.

Aktiemarknaden utvecklades oenhetligt. I Kina förekom kraftiga kursfluktuationer. Situationen i USA var däremot tämligen stabil. Efter ett år med fluktuerande aktiepriser i Europa var prisnivån i slutet av året densamma som den hade varit i början av året. I Finland var aktiepriserna i slutet av året cirka 10 procent högre än i början av året. Aktiekurserna fluktuerade tidvis kraftigt. Därför varierade bankernas värdepappersrelaterade intäkter samt liv- och arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsintäkter betydligt under året.

Tillgångarna i placeringsfonder ökade i början av året i Finland när aktiekurserna steg, men började falla i mitten av året. I slutet av året var tillgångarna dock 14 % större än ett år tidigare. Efter en lång period med bra resultat-

utveckling saktade värdepappersföretagens och fondaktörernas positiva resultatutveckling ner mot slutet av året.

Bankernas resultat och lönsamhet förbättrades från året innan. Kreditstockens långsamma tillväxt och den låga räntenivån försvagade bankernas räntemarginaler. Värdepappersrelaterade intäkters andel av intäkterna ökade. Intäktsstrukturen blev känsligare för risker. Resultatförbättringarna berodde dels på effektivare verksamhet och nedskärningar av kostnader. De oreglerade krediternas andel förblev låg, såsom även nedskrivningarna av krediter. De balanserade vinstmedlen och andra ökningarna av egna tillgångar ökade solvenskapitalet. Riskvägda tillgångar minskade framför allt på grund av användningen av s.k. interna riskmodeller. Kapitaltäckningsgraden förbättrades därmed ytterligare.

Pensionsbolagens samt liv- och skadeförsäkringsbolagens resultatutveckling fluktuerade. Under början av året gav de viktigaste tillgångskategorierna en utmärkt avkastning när aktierna steg och räntorna föll. Problemen i Grekland och sedan den osäkra situationen i Kina försvagade därefter avkastningen på placeringarna. Under det sista kvartalet var marknadsutvecklingen dock så gynnsam att avkastningen på pensions- och försäkringssektorns placeringar för hela året förblev klart positiv.

Mellan bolagen i liv- och skadeförsäkringssektorn fanns skillnader såväl vad gällde avkastningskravet som den uppnådda avkastningen. En del bolag har förberett sig på en lägre avkastningsnivå och sänkt avkastningskravet med kompletteringar av ansvarsskulden. Fluktueringarna på aktiemarknaden ledde också till variationer i pensions- och försäkringssektorns solvensgrad. Arbetspensionssektorns placeringsintäkter uppgick till fem procent, dvs. avkastningsmålet uppnåddes nått och jämt.

Finansinspektionens strategi

Under året följde Finansinspektionen sin strategi för åren 2015–2017. De viktigaste förändringarna jämfört med den föregående strategin var specificeringen av Finansinspektionens roll inom euroområdet gemensamma banktillsyn, framhävandet av verksamhetens riskbaserad och klarare riktlinjer om myndighetssamarbetet.

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder, investerare och försäkrade.

Vision

Finansinspektionen är en ansedd och inflytelserik aktör i det europeiska tillsynssystemet.

Strategiska mål

- Att effektivt förebygga problem som hotar den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden
- Att vara en gedigen expert i det europeiska tillsynssystemet
- Att vara bland de främsta europeiska myndigheterna i fråga om kvalitet och de främsta nordiska myndigheterna i fråga om effektivitet
- Att tillhandahålla en rätt avpassad och jämlik reglering och tillsyn
- Att sörja för att finansiella tjänster och produkter tillhandahålls ansvarsfullt på finansmarknaden i Finland

Strategiska val

Riskbaserad tillsyn och reglering och effektiv verksamhet

- Vi genomför analyser löpande och kan därför sätta in tillsynsåtgärder proaktivt och där det behövs
- Vi framhäver inspektionernas och platsbesökens betydelse i tillsynsarbetet
- Vi bidrar till att befästa ett gott uppförande på finansmarknaden. Vi ingriper bestämt när vi upptäcker missbruk och försummelser.
- Vi fokuserar på regelinitiativ som är viktiga för finansmarknaden eller för vårt tillsynsarbete
- Vi utvecklar våra rutiner i takt med förändringarna i omvärlden. Vi ökar personalens kompetens, effektiviserar våra arbetsprocesser och uppmuntrar verksamhet som speglar överenskomna värderingar

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

- Vår tillsyn fokuserar på att trygga förutsättningarna för en stabil affärsverksamhet
- Vi förutsätter att styrelserna sörjer för en högklassig riskhantering och intern kontroll i företagen under tillsyn
- Vi förutsätter att kapital- och likviditetsbuffertarna täcker väsentliga risker
- Vi framhäver betydelsen av fungerande återhämtnings- och resolutionsplaner
- Vi genomför en effektiv makrotillsyn
- Inom den gemensamma banktillsynen fokuserar vi på viktiga tillsynsfrågor och beslut

Högklassigt kund- och investerarskydd

- Vi förutsätter att tjänsteleverantörerna beaktar kraven om kund- och investerarskydd i sina interna processer
- Vi förutsätter en kvalitativ investerarinformation som underbyggs av rapporteringsprocesser
- Vi utvidgar tillsynen av börshandeln genom europeiskt samarbete
- Vi ökar kundupplysningens räckvidd tillsammans med andra aktörer

Resultatinriktat tillsyns- och annat myndighetssamarbete

- Vi verkar inom regel- och tillsynsarbetet på EU-nivå för sådana mål som är viktiga för finansmarknaden i Finland
- Vi arbetar för att bästa tillsynspraxis införs inom EU och utvecklar vår tillsyn i linje med den
- Vi bidrar till en trovärdig och effektiv tillsyn inom den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM) och till samordning av tillsynen i Norden
- Vi utnyttjar myndighetssamarbetet aktivt

I sin berättelse uppmanade bankfullmäktige Finansinspektionen att:

Fortsätta utveckla och etablera den gemensamma tillsynsmekanismen under ledning av ECB.

- Tillsynen av finska banker under ECB:s direkta tillsyn genomfördes av Finansinspektionen under ECB:s ledning och genom att iaktta ECB:s metodologi och processer. Finansinspektionens direktör deltog i tillsynsbesluten om banker i euroområdet och utarbetandet av riktlinjerna för den gemensamma banktillsynen i ECB:s tillsynsnämnd. Finansinspektionens viktigaste mål vid utvecklingen av den gemensamma banktillsynen är harmoniseringen av tillsynspraxis mellan länderna.

Satsa på samarbete med Verket för finansiell stabilitet, som ska inrättas 2015.

- Samarbetet inleddes med intensivt utbyte av information och gemensamma möten. För Verket för finansiell stabilitet hittades lokaler i samma byggnad där Finansinspektionen är verksam.

Fästa uppmärksamhet vid användningen av makrotillsynsverktyg och utvecklingen av makrotillsynsprocessen.

- Berednings- och beslutandeprocessen när det gäller makrotillsynsbesluten etablerades under året. Makrotillsynsrapporten utvecklades på basis av responsen. Det första makrotillsynsbeslutet fattades i mars och därefter fattades besluten kvartalsvis. Bland verktygen tog man i bruk buffertar för systemviktiga kreditinstitut, och i december beslutade Finansinspektionens direktion att inleda förberedelser för en höjning av riskvikterna för bolån i kapitaltäckningskalkylerna.

Bereda sig på ett ökat tillsynsarbete när det gäller analys av försäkringsbolagens solvens och beräkning av ansvarsskulden.

- Inom ramen för resurserna fokuserades det på att effektivisera verksamheten, prioritera uppgifter och förbättra tillsynsarbetets kvalitet. Ansvarspersoner utnämndes för de olika delområdena och frågorna inom Solvens II, och kunskaperna ökades genom kurser. En effektiv inlärningsmetod var studiecirkel, i vilka viktiga frågor i anknytning till tillsynen diskuteras till exempel under ledning av en expert som har deltagit i EIOPAs arbetsgruppsarbete.

För egen del beakta ekonomiutskottets kommentarer i betänkande EkUB 12/2014 om ändamålsenlig organisation och resursfördelning inom Finansinspektionens verksamhet.

- Finansinspektionen bedömer funktionen av sin organisation kontinuerligt på basis av såväl de krav som den gemensamma banktillsynen ställer som förändringarna på finansmarknaden.
- De nationella tillsynsmyndigheterna utför alltjämt en betydande del av den gemensamma banktillsynens arbete, även om den behöriga tillsynsmyndigheten inom euroområdet är ECB. Den här förändringen har ökat tillsynens intensitet, eftersom ECB förutsätter tilläggssatsningar av de nationella tillsynsmyndigheterna. Finansinspektionen har fått nya uppgifter: datainsamling, kvalitetssäkring av data och deltagande i beslutsfattandet inom tillsynsnämnden.

Sammanfattning av verksamheten 2015

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls. (1 § i lagen om Finansinspektionen)

Den finska finansmarknadens stabilitet var fortsättningsvis bra trots det svåra ekonomiska läget i Finland.

Tillsynsarbetets mål när det gäller aktiviteten uppnåddes väl, även om antalet inspektioner inte nådde upp till målet. Vissa inspektioner var mer omfattande än planerat, vilket gjorde att det tog en längre tid att slutföra dem. Behandlingen av ansökningsärenden, emissioner och listningar inom marknads- och uppförandetillsynen krävde resurser, vilket minskade inspektionsverksamhetens resurser. Finansinspektionen deltog i beredningen av regleringen enligt verksamhetsplanen.

De viktigaste strategiska målen uppnåddes så gott som enligt planerna. Det är viktigt att Finansinspektionen uppnådde de ställda målen i inbördes utvärdering av de europeiska tillsynsmyndigheterna, gällande den inspektionsrespons som erhållits från tillsynsobjekten samt i personalutredningen. Utvecklingen av rapporteringssystemen uppnådde inte de ställda målen. Behandlingstiderna av sanktioner blev kortare än 2014, men ligger alltjämt under målnivån.

Banktillsynen under ECB:s ledning

Inom banktillsynen tog Finansinspektionen i bruk nya processer enligt anvisningar från ECB. Den gemensamma banktillsynen inom euroområdet genomfördes under ECB:s ledning och enligt tidtabeller som hade fastställs av ECB. Det gemensamma banktillsynsarbetet visade sig vara intensivt. I synnerhet arbetsuppgifterna i anknytning till koordinering, rapportering och dokumentering ökade. Tillsynsmyndighetens bedömningar av finska banker under ECB:s direkta tillsyn enligt ECB:s modell utarbetades och inspektionerna enligt den gemensamma modellen inleddes. Även om Finansinspektionen genomförde uppgifterna framgångsrikt och inom den givna tidtabellen, har ECB förutsatt ytterligare insatser i tillsynsgruppernas resurser och inspektionsverksamheten. Största delen av det praktiska tillsynsar-

betet när det gäller systemviktiga banker under ECB:s direkta tillsyn genomförs alltjämt av Finansinspektionen.

Inom euroområdet gemensamma banktillsyn deltar Finansinspektionen i beslutsfattandet gällande banker i alla euroländer. Besluten fattas i tillsynsnämnden, i vars arbete Finansinspektionens direktör deltar.

Makrotillsynsbeslut kvartalsvis

Från början av berättelseåret fick Finansinspektionen en ny uppgift, dvs. makrotillsynen. Makrotillsynspolitiken genomförs i samarbete mellan flera myndigheter. Experterna på Finansinspektionen och Finlands Bank utarbetade i samarbete kvartalsvis en makrotillsynsrapport, som ligger som grund för beredningen av förslagen till beslut och beslutsfattandet. Gällande förslaget till beslut, som görs av Finansinspektionens direktör, begärs utlåtanden av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Bank. Därtill konsulteras ECB. I juli fattade Finansinspektionens direktion beslut om buffertkraven för nationellt systemviktiga kreditinstitut, och i december beslutades att inleda förberedelser för en höjning av riskvikterna för bolån. Det kontracykliska buffertkravet har inte höjts från noll.

Solvens II-förberedelserna slutfördes

Beredningen av Solvens II-regleringen, som tog femton år, slutfördes när den nya regleringen trädde i kraft den 1 januari 2016. Detta befriar Finansinspektionens resurser i försäkringssektorn till tillsynen av iakttagandet av regleringen och till tillsynssamarbetet på såväl nordisk nivå som EU-nivå.

Arbetspensionsbolagens arbetshälsorbetet inspekterades

Den omfattande inspektion av arbetspensionsanstaltens arbetshälsoverksamhet, som blev klar på hösten,

hade bra genomslag. Som resultat av inspektionen konstaterades det stora variationer i nuvarande praxis, konkurrensneutralitetsproblemen med anledning av dem och behovet att utveckla regleringen. Det arbetshälsoarbete som bolagen bedrivit har i huvudsak varit av hög kvalitet och det har kunnat åstadkommas bra resultat med projekten. Enligt utredningen har inriktningen av verksamheten dock inte till alla delar baserat sig på förvaltningen av risken för arbetsoförmåga.

Finansinspektionen ingrep i tjänsteutbudet, investerarinformationen har en viktig roll

Placeringsfondernas produktutveckling har varit aktivt, och Finansinspektionen tog ställning till flera produktplaner, till exempel lånefonder och andra alternativa fonder av nya typer. Bedömningen av tillståndsförutsättningarna för gräsrotsfinansiering fortsatte.

Vid sidan av de anvisningar som Finansinspektionen hösten 2014 skickade ut (särskilda frågor i anknytning till tillhandahållandet av finansiella tjänster och produkter, bl.a. försäljningen av placeringsprodukter till äldre människor) effektiviserades tillsynen.

Vid inspektionen av arbetslöshetskassornas pålitliga förvaltning och ekonomi upptäcktes missförhållanden i de administrativa utgifterna och i anskaffandet och kostnaderna för tjänster som hade lagts ut på entreprenad.

Finansinspektionen fastställde sin ställning till inverkan av den negativa räntan på ett bolåns totala ränta. Den svaga ekonomin och exportindustrins problem syntes i noterade bolags resultat, vilket framhävde vikten av exakt investerarinformation. Det gjordes flera kritiska tillsynsiakttagelser, och bolag gavs anvisningar om hur de kan utveckla eller klarlägga den ekonomiska informationen. Emissioner till allmänheten och listningar fortsatte i livlig takt.

Antal inspektioner och utveckling av rapporteringen

Inspektioner och annan tillsyn inriktades enligt riskbedömningar. Inspektionsverksamheten kunde inte genomföras enligt den kvantitativa målsättningen (60 inspektioner) utan antalet genomförda inspektioner vara bara 46.

Rapporteringssystemen utvecklades, men arbetet uppnådde inte de ställda målen. Det förekom dröjsmål på grund av bristfälliga IT-resurser, och till exempel leveransen av rapportmallar till tillsynsobjekten blev fördröjd. Även vidarebefordran av rapporter till Europeiska centralbanken (ECB) fördröjdes. Solvens II-rapporterna sändes till Europeiska försäkrings- och

tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) i huvudsak enligt tidtabell trots att IT-projektet blev fördröjt.

Prioriteterna för tillsynssamarbetet i Europa uppdaterades

Finansinspektionens ledningsgrupp fastställde principerna för prioriteterna inom samarbetet mellan europeiska tillsynsmyndigheter och uppdaterade arbetets prioriteter, som baserade sig på Finansinspektionens strategi och de fastställda målen för internationellt samarbete. I stället för Europeiska bankmyndighetens (EBA) regleringsarbetsgrupper fokuserades det på grupper som utvecklar ECB:s banktillsyn och dess metodologi. Även satsningen på Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) skars ner i och med att Solvens II-regleringen blivit slutförd. Inom arbetet för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) fokuserades bland de flertaliga regleringsprojekten på projekt som har den största inverkan på aktörerna på den finska marknaden.

Inom det nordiska samarbetet löpte kollegiearbetet gällande banker under ECB:s direkta tillsyn väl mellan ECB och hemlandets tillsynsmyndigheter samt Finansinspektionen. Även samarbetet mellan experter i försäkringssektorn vid bedömningen av interna modeller samt mellan livförsäkrings- och skadeförsäkringsmatematiker fortsatte med regelbundna kontakter. Det nordiska samarbetet fortsatte i ärenden som gäller placerings- (UCITS) och alternativa fonder (AIFM). Inom den nordiska börstillsynen var fokusområdet cybersäkerhet. Det nordiska IT-samarbetet inom handelsrapporteringen utvidgades, när Holland meddelade sitt intresse att delta i det.

Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2015

I sin verksamhetsplanering beredde sig Finansinspektionen på förändringarna i regleringen och branschens strukturer. Beträktat i ett längre perspektiv har sammanläggningen av Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen, som skedde i början av 2009 och skapade en myndighet som övervakar hela finanssektorn i Finland, visat sig vara lyckad.

Under dessa år har antalet anställda hos Finansinspektionen förblivit på ungefär samma nivå, till och med sjunkit en aning trots de flertaliga nya uppgifterna. Vid sidan av den gemensamma användningen av administrativa, personal- och ekonomi- samt interna tjänster har tillsynens effektivitet ökat med nära myndighetssamarbete med framför allt Finlands Bank. Ett färskt exempel på samarbetet är makrotillsynen, som inleddes under berättelseåret.

Inom tillsynen över hela finanssektorn har Finansinspektionen förberett sig på ändringarna genom olika scenarier och kalkyler som har gjorts på basis av dem samt tagit hänsyn till dessa i sina verksamhetsplaner, budgeter och inom rekryteringen. När finansieringsgrunden ändras, blir det dock nödvändigt att bedöma tillräckligheten av dessa åtgärder.

Omfattande ansvar har möjliggjort flexibilitet även i organiseringen av tillsynen över finanssektorn. Finansinspektionen har satsat på tillsynen av försäkringssektorn. Sommaren 2014 genomfördes en omorganisering. Sektorvisa bestämmelser och anvisningar samt den ökade växelverkan med sektorn har förbättrat tillsynen av arbetspensionsförsäkringssektorn men även av liv- och skadeförsäkringssektorerna.

I tillsynen över värdepappersmarknaden drar man nytta över de kunskaper som erhållits genom tillsynen av bank- och försäkringssektorn.

Euroområdet gemensamma banktillsyn, som inleddes i november 2014, började smidigt för Finlands del, eftersom Finansinspektionen deltog starkt i arbetet redan i planeringsskedet. Finländarna har haft ett konstruktivt grepp om arbetet, och därför har Finansinspektionens åsikter hörts.

1 God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen under tillsyn

Den kontinuerliga tillsynen av systemviktiga kreditinstitut genomfördes under ECB:s ledning. I juli meddelade Nordea om sin avsikt att göra de dotterbolag som är verksamma i Norden till filialer. Tyngdpunkten i försäkringssektorns inspektionsverksamhet låg på ikraftträdandet av Solvens II-regleringen. Inom makrotillsynen fattades de första makrotillsynsbesluten.

I och med att Kommunfinans uppfyllde kriterierna för systemviktiga kreditinstitut genomfördes en s.k. samlad bedömning om den, och förberedelserna för överförandet av tillsynsansvaret till ECB inleddes. Beträffande mindre viktiga banker som täcks av Finansinspektionens tillsyn framskred harmoniseringen av tillsynsarbetet under koordination av ECB. Under året blev bland annat anmälningsförfaranden om viktiga tillsynsåtgärder, metodologin för prioriteringen av tillsynsobjekten samt utarbetandet av tillsynsplaner färdiga.

I juli meddelade Nordea om sin avsikt att ändra koncernstrukturen så att de dotterbolag som är verksamma i Finland, Danmark och Norge blir filialer. Effekterna av förändringen på tillsynsarbetet bedömdes av Finansinspektionen, även i samarbete med ECB och andra nordiska myndigheter.

Systemviktiga banker och deras kapitalkrav definierades

Inom makrotillsynen fattades de första makrotillsynsbesluten. Experterna på Finansinspektionen och Finlands Bank utarbetade i samarbete kvartalsvis en makrotillsynsrapport, som låg som grund för beslutsfattandet. Beredningen av besluten löpte enligt planen tillsammans med Finlands Bank och finansministeriet. I juli fattades besluten om nationellt systemviktiga kreditinstitut och deras kapitalkrav. I december fattades ett beslut om att förberedelserna för en höjning av bolånens riskvikter ska inledas.

Likviditetsförvaltningen har bedömts som en del av tillsynsmyndighetens bedömningar. När det gäller stora banker har bedömningarna gjorts som mer täckande än tidigare enligt ECB:s anvisningar.

Nya anvisningar till arbetspensionsanstalter om finansieringen av arbetshälsoverksamhet

Den omfattande inspektionen av arbetspensionsanstaltens arbetshälsoverksamhet¹, som genomfördes på hösten, hade bra genomslag. Även om det arbetshälsoarbete som bolagen bedrivit i huvudsak har varit av hög

¹ Tjänsterna för upprättande av arbetsförmåga täcker funktioner med vilka bl.a. de anställdas arbetsförmåga upprätthålls, arbetsförmåga förebyggs och förtida pensionering och sjukfrånvaron minskas. Syftet är att de anställda ska gå i pension senare, vilket kan bromsa ner ökningen av pensionssystemets totalkostnader.

kvalitet och det har kunnat åstadkommas bra resultat med projekten, har inriktningen av verksamheten dock inte till alla delar baserat sig på förvaltningen av risken för arbetsoförmåga. Detta har dels berott på den otillräckliga regleringen och dels på bolagens olika tolkningar. För att göra verksamheten enhetlig gjorde Finansinspektionen redan i samband med inspektionen en tolkning enligt vilken arbetshälsoverksamheten ska dimensioneras att motsvara den premieinkomst som uppbärs för hanteringen av risken för arbetsoförmåga.

Inspektioner av arbetspensionsförsäkringsbolagens styrningssystem för placeringsverksamhet fortsatte.

Slutsputt för Solvens II-förberedelserna

Tyngdpunkten i försäkringssektorns inspektionsverksamhet låg på förberedelserna för den nya Solvens II-regleringen och dess iakttagande. Det fastställdes enhetliga kriterier för den tillståndspraxis som ansluter sig övergångsbestämmelserna i anknäpning till ikraftträdandet av solvensregleringen av liv- och skadeförsäkringsbolag. Tillsynsobjekten informerades om dessa riktlinjer under möten med tillsynsobjekten som arrangerades i maj.

Fram till slutet av året fick Finansinspektionen åtta ansökningar om användningen av Solvens II-övergångsbestämmelser, och största delen av dem godkändes. De gällde övergångsperioden för kalkyleringen av bolagens ansvarsskuld.

Försäkringsbolagen utarbetade de första risk- och solvensbedömningarna enligt Solvens II för 2014. Bolagens bedömningar genomgicks och bolagen gavs respons som en del av den kontinuerliga tillsynen. Som helhet var nivån på bedömningarna mycket brokig. Bolagens största utmaning är att koppla de teoretiska riskdefinitionerna och bedömningskalkylerna med bolagets egen verksamhet och planer. Om de allmänna iakttagelserna och utvecklingsobjekten berättades under möten med tillsynsobjekten under våren.

Inspektionerna av skade- och livförsäkringsbolag koncentrerade sig på inspektioner av kalkyleringen av solvensen och ansvarsskulden enligt Solvens II samt på förvaltningssystemen. Även om det inte upptäcktes betydande brister i förvaltningssystemen, finns det alltså utrymme för utveckling. Inspektioner av Solvens

II-ansvarsskulden visade att bolagens förberedelser i flera aspekter alltfjämt är halvfärdiga.

Förberedelser även för störningar

Tillsynsobjekten gavs handledning om upprättandet av återhämtningsplaner som resolutionsregleringen av banker och värdepappersföretag förutsätter. Finansinspektionen bad att få återhämtningsplanerna senast den 31 juli. Bedömningen av återhämtningsplanerna inleddes på hösten. Det regelbundna samarbetet med Verket för finansiell stabilitet inleddes.

Finansinspektionen deltog i förberedelserna inför en övning inom finanssektorn (på finska FATO 2015) och i själva övningen. Under övningen testades bland annat finanssektorns förmåga att upprätthålla tjänster under omfattande datakommunikationsstörningar. Uppföljningsåtgärderna koncentrerar sig på att förbättra reservrutiner för datakommunikation, betalsystem och kortbetalningar samt att utveckla myndighetssamarbetet.

Finansinspektionen deltog i en styrgrupp för utredningsarbetet gällande beredskapen för nationella kortbetalningsinfrastrukturen, som beskriver de olika parterna och processerna för kortbetalningar samt nuläget för beredskapen för allvarliga störningar och undantagsförhållanden. Utredningen har beställts av Försörjningsberedskapscentralen. Arbetet blir färdigt i början av 2016.

Därtill inspekterade Finansinspektionen nätbankverksamhetens trygghet, IT-riskförvaltningen och utläggande av IT på entreprenad samt i samband med dessa inspektioner tillsynsobjektens kontinuitetsplanering och förberedelser för störningar.

Den första nationella rapporten om risker som penningtvätt och finansiering av terrorism orsakar blev färdig mot slutet av våren. Rapporten upprättades i samarbete mellan myndigheter och sektorn under ledning av inrikesministeriet. Enligt rapporten ansluter sig de viktigaste riskmomenten till fastighetsplaceringar, transporten av kontanta medel, skalbolag, nättjänster, kundmedelskonton samt nätbaserad social utlåning och penninginsamlingar. Arbetet fortsätter 2016, när en nationell strategi för förebyggande av penningtvätt ska utarbetas. Finansinspektionen började utarbeta sin egen riskbedömning på basis av den nationella rapporten mot slutet av året.

Euroclear Finland kommer att ersätta alla sina system i anslutning till värdepapperscentralverksamheten med anledning av att regleringen på EU-nivån ska förnyas och att ECB ska ta i bruk den nya T2S-plattformen. Clearingen av penningmarknadsinstrument överfördes framgångsrikt till det nya systemet i februari. Eftersom projektet är viktigt med tanke på värdepappersmarknaden i Finland, måste även parterna till värdepapperscentralen göra betydande ändringar i sina system.

2 Högklassigt kund- och investerarskydd

Aktiviteten i ansökningsärenden, emissioner och listningar fortsatte som livlig, och mer uppmärksamhet än väntat fästes vid dessa delområden. Finansprodukter har utvecklats aktivt, och Finansinspektionen tog ställning till flera produktplaner. Tillsynen över placeringsprodukternas försäljningsprocess effektiviserades. Det fanns alltså flera regleringsprojekt i anslutning till kund- och investerarskyddet på gång. Planerade inspektioner kunde inte till alla delar genomföras inom den planerade tidtabellen.

På samma sätt som under det föregående året fokuserades inspektionerna på nya marknadsaktörer och verksamhetsmodeller. I synnerhet fondaktörer begärde tolkningar om produkter av olika slag och deras utveckling, till exempel lånefonder och andra alternativa fonder av nya typer. Det fanns alltså gott om verksamhetstillstånds- och registreringsansökningar. Tillståndspliktigheten av gräsrotsfinansieringens olika verksamhetsformer bedömdes. Därtill bedömdes nya produkt- och servicekombinationer som banker har utvecklat för sina kunder.

Inspektioner riktades till bland annat försäljningsprocesser, den pålitliga förvaltningen och ekonomin av arbetslöshetskassor, handelsrapporteringen och förvaltningen av insiderinformation. Dessutom genomfördes den årliga utredningen av grundläggande banktjänster. Planerade inspektioner kunde inte till alla delar genomföras inom den planerade tidtabellen.

Vid inspektionen av arbetslöshetskassornas pålitliga förvaltning och ekonomi upptäcktes missförhållanden i bland annat nivån på kassornas administrativa utgifter och fastställandet av vederlag för tjänster som hade lagts ut på entreprenad. Kassorna uppmanades rätta till bristerna.

Den låga och delvis negativa räntenivån väckte frågor om effekterna av den negativa räntan på bolånemarginaler. Om dessa upprättades riktlinjer för aktörer, som klarlägger situationen.

Inom tillsynen av marknadsinfrastrukturen (EMIR²) kartlades i början av året de EMIR-rapporterings-tjänster som de största bankerna erbjuder sina kunder. Målet var att bland annat främja vetskapen om rapporteringsskyldigheten. Finansinspektionen deltog för de finska rapportörernas del i ESMA:s pågående kvalitetssäkringsprojekt av rapporteringen. ESMA inledde bland tillsynsmyndigheterna en kollegial granskning gällande regleringen om marknaden för finansiella instrument (MiFID/R³) i fråga om tillsynen över utredningsplikten och gjorde ett inspektionsbesök hos Finansinspektionen.

Svag ekonomisk ställning som grund för fokuseringen av tillsynen över noterade bolag

Tillsynen över de noterade bolagen riktades i synnerhet till bolag med svagt resultat och en svag ekonomisk ställning. Emissionerna till allmänheten och listningar fortsatte i livlig takt. Inom tillsynen framhölls frågor förknippade med rörelsekapitalets tillräcklighet samt riskerna i anslutning till affärsverksamheten och finansieringen. På grund av den svaga ekonomiska omgivningen och flera noterade bolags ekonomiska svårigheter styrdes de noterade bolagen att utveckla eller klarlägga sin finansiella information.

Finansinspektionen kartlade samarbetsmöjligheterna med andra tillsynsmyndigheter för att anskaffa ett tillsynssystem över handeln. Finansinspektionen deltog i ESMA:s systemprojekt som gäller datainsamlingen med anledning av bland annat den nya marknadsstrukturs- och instrumentregleringen.

Kundupplysning

Finansinspektionen ordnade 12 informationsinslag vid evenemanget Sijoitus-Invest 2015, två av vilka i samarbete med Försäkrings- och finansrådgivningen FINE. Teman för dessa var bedrägeri, gräsrotsfinansiering, bolån, nya sätt att betala, digitaliseringen av finansmarknaden samt som FINEs tema finansiella frågor i svåra situationer: skilsmässa, dödsbo och intressebevakning.

Antalet besökare i nättjänsten Finanskund.fi, som har sammanställts med tanke på kundernas behov, ökade med 15 % jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Det under verksamhetsåret införda Twitter-kontot utnyttjades också i marknadsföringen av innehållet i Finanskund.fi.

Det hölls tre Studia Monetaria-föreläsningar på Finlands Banks Myntmuseum. Dessa gällde makrotillsynsverktygens inverkan på medborgarna, tillsynen över placeringsprodukter och deras marknadsföring samt hur placeraren ser kapitalmarknadsunionen.

2 European Market Infrastructure Regulation.

3 Markets in Financial Instruments Directive/Regulation.

3 Resultatinriktat tillsyns- och annat myndighetssamarbete

Vid beredningen av ECB-tillsynsnämndens beslut prioriterades framför allt centrala tillsynsbeslut och betydande förslag till riktlinjer. På Finansinspektionens initiativ tillsatte ECB en arbetsgrupp för att bereda en policy om tillsynen över betydande filialer. Deltagandet i ESA-arbetsgrupper skars ner för att befria resurser för den gemensamma banktillsynen.

Antalet beslut som ECB:s tillsynsnämnd fattade visade sig vara stort. I Finansinspektionens beredning satsades framför allt på centrala tillsynsbeslut (bankernas riskbedömningar, kapitalkraven) och riktlinjer som syftar till enhetlig tillsynspraxis. Vid beredningen av beslut som gäller utländska tillsynsobjekt utnyttjades vid behov andra tillsynsmyndigheters expertis. Det stora antalet ärenden som behandlades vid tillsynsnämndens möten och i skriftligt förfarande konstaterades vara utmanande.

Den gemensamma banktillsynen medförde nya uppgifter

Inledandet av den gemensamma banktillsynen i Europa överförde en del av ansvaret för banktillsynen till ECB. Den ökade emellertid tillsyns- och regleringssamarbetet. Därtill blev behandlingstiderna av olika ansökningar när det gäller banker under ECB:s direkta tillsyn längre än tidigare. Deltagandet i EBA-arbetsgrupperna prioriterades allt noggrannare. Syftet var att befria resurser för arbetsgrupper som förbereder ECB:s banktillsynsmetodologi och tillsynspraxis. I ECB:s arbetsgrupper deltog när de behandlade frågor som är väsentliga med tanke på Finansinspektionens tillsynsarbete och finanssektorn i Finland. På basis av prioriteringen deltog Finansinspektionen bland annat i arbetsgruppen som harmoniserar regleringens nationella optioner, arbetsgruppen som främjar harmoniseringen av interna modeller, grupper som harmoniserar tillsynspraxis över banker under Finansinspektionens direkta tillsyn samt i grupper som utarbetar tillsynshandboken.

Ett centralt ECB-projekt var harmoniseringen av de alternativ och den skönsmässiga bedömning som solvesregleringen tillåter. ECB ordnade ett offentligt samråd om detta i december. Finansinspektionen deltog också i en arbetsgrupp som grundades för att bereda harmoniseringen av interna modeller inom euroområdet. På Finansinspektionens initiativ tillsatte ECB mot slutet av året en arbetsgrupp för att bereda en policy om tillsynen över betydande filialer. Finansinspektionen påverkade aktivt policyns formande och riktning.

Europeiskt tillsyns- och regleringssamarbete

Finansinspektionen uppdaterade prioriteterna för ESA-arbetet (ESA = europeiska tillsynsmyndigheter), som baserade sig på Finansinspektionens strategi, riskbaserad tillsyn och målen för internationellt samarbete som har fastställts för Finansinspektionen. Bland allt som allt 135 ESA-arbetsgrupper deltog Finansinspektionen i 55 aktivt, och 51 klassificerades i den lägsta prioritetsskassen (uppföljning bara vid behov på huvudarbetsgruppsnivå).

Finansinspektionen deltog i EBAs kapitalbasarbetsgrupp genom att upprätta modellvillkor för tilläggskapitalinstrument och en offentlig förteckning över kärnkapitalinstrumenten. Finansinspektionen deltog även i beredningen av anvisningar i anknytning till revisionsförordningen, i beredningen av anvisningar och standarder enligt återhämtnings- och resolutionsdirektivet samt i anvisningar om belöning.

Finansinspektionen deltog i beredningen av reglering gällande PRIIP-produkter i Europeiska tillsynsmyndigheters gemensamma kommitté. Direktör Anneli Tuominen fungerade som ordförande för underkommittén som beredde ärendet. Därtill deltog Finansinspektionen inom ESMA i beredningen av marknadsmissbruksförordningen, förordningen om marknaden för finansiella instrument samt beredningen av prospektregleringen. Finansinspektionen deltog även i ESMA:s bedömning av värdepappersföretagens solvensreglering (EBA/ESMA), beredningen av produktinterventionsprocesser och i gräsrotsfinansieringsprojekt samt i EIOPAs konsument-skyddsprojekt. I reformen av revisionslagen deltog Finansinspektionen framför allt i beredningen av de tillsynsuppgifter och -befogenheter som reformen kommer att innebära för Finansinspektionen.

Beredningen av Solvens II-regleringen, som hade tagit femton år, nådde sin slutpunkt när EIOPAs förvaltningsråd godkände de sista standarderna för vidarebefordran till EU-kommissionen och när EIOPAs Solvens II-anvisningar blev klara. EIOPAs samtliga anvisningar inkluderades i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Nu när regleringen är klar, befrias Finansinspektionens resurser inom försäkringssektorn till tillsynen av iakttagandet av den nya regleringen och till arbete inom EIOPA för att harmoniserar tillsynen. Tillsynsarbetet och kraven för kunskaper om det ökar betydligt jämfört med den gamla regleringsomgivningen.

Nordiskt och övrigt myndighetssamarbete

Tidtabellen för utarbetandet av tillsynsmyndighetens bedömning av Nordea Bank Finland och Danske Bank Finland enligt ECB-modellen kunde sammanjämkas med tidtabellerna för tillsynsmyndigheterna i hemstaten. Processen visade dock att ECB:s tillsynsmodell inte i tillräcklig grad tar hänsyn till rollen för värdlandets tillsynsmyndighet inom den gemensamma banktillsynen eller de behov som är förknippade med den, när det gäller till exempel att sammanjämka tidtabellerna för beslutsfattandet. På Finansinspektionens initiativ började ECB utarbeta ytterligare anvisningar till tillsynshandboken för att förbättra samarbetet mellan hem- och värdstaten. Kollegiearbetet gällande banker under ECB:s direkta tillsyn löpte i gott samarbete mellan ECB och hemlandets tillsynsmyndigheter samt Finansinspektionen.

Finansinspektionen förberedde sig på Solvens II-regleringen, som trädde i kraft i början av 2016. Finansinspektionen undertecknade fem samarbetskontrakt om kollegiearbetet inom grupp-tillsynen. Finansinspektionen är Sampo-Gruppens grupp-tillsynsmyndighet. Tillsynsansvaret för If-underkoncernen, som hör till finanskonglomeratet Sampo, överfördes från Finansinspektionen i Sverige till Finansinspektionen i Finland, vilket ökade det nordiska samarbetet under Finlands ledning. Finansinspektionen förberedde sig på inledandet av grupp-tillsynen.

Samarbetet med experter i försäkringssektorn vid bedömningen av interna modeller samt mellan livförsäkrings- och skadeförsäkringsmatematiker fortsatte med regelbundna kontakter och årliga möten. Det nordiska tillsynssamarbetet fortsatte även i UCITS- och AIFM-fondärenden. Inom den nordiska börstillsynen var fokusområdet cybersäkerhet.

Det nordiska samarbetet inom utvecklingen av ett handelsrapporteringssystem utvidgades, när Holland meddelade sitt intresse att delta i samarbetet.

Det regelbundna samarbetet med Verket för finansiell stabilitet inleddes senare på våren, när den nya myndig-

heten hade inlett sin verksamhet. Samarbetet sker genom delegationen för Verket för finansiell stabilitet samt på chefs- och expertnivå. När det nya verket inledde sin verksamhet sköttes informationsbegäran av olika slag på ett omfattande sätt. Därtill inleddes på våren ett projekt som skapar processerna för informationsutbytet.

Samarbetet med social- och hälsovårdsministeriet förstärktes. Under mötena behandlades bland annat slutskeden i förberedelserna inför Solvens II-regleringen, lagstiftningsprojekt som är på gång (t.ex. reformen av lagen om arbetspensionsstiftelser och -kassor, reformen av arbetspensionsförsäkringsbolagens solvensreglering, reformen av försäkringsbolagslagen och frågor i anknytning till kundskyddet) samt aktuella EIOPA-ärenden. Finansinspektionen träffade representanter för finansministeriet regelbundet i ESMA- ja EBA-regleringsärenden.

Inom makrotillsynsarbetet bedrevs nära samarbetet med Finlands Bank.

4 Effektivisering och utveckling av verksamheten

Finansinspektionen inledde en förundersökning av e-tjänster och strävade efter att effektivera rapporteringen och analysen genom att utveckla informationssystemen. De interna processerna för förberedelserna för beslutsfattandet inom den gemensamma banktillsynen, sanktionsförberedelser och upprätthållandet av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar klarades och effektiviserades. Personalens kunnande kartlades och den första innovationstävlingen för de anställda ordnades. I effektiveringen och utvecklingen av verksamheten satsas på att upprätthålla verksamhetskvaliteten på toppnivån i Europa och effektiviteten bland de bästa i Norden.

E-tjänster under utveckling

Syftet med e-tjänster är att skapa en lättanvänd, modern och pålitlig elektronisk servicekanal med bra anvisningar. Under första fasen av förberedelserna har man undersökt flera olika myndigheters och offentliga aktörers motsvarande projekt i samarbete med IT-leverantörer.

Man har velat effektivera rapporterings- och analysverksamheten under de senaste åren genom att utveckla informationssystemen. På grund av de bristfälliga IT-resurserna fanns det dock kvalitetsproblem i rapporteringssystemen vilka man var tvungen att rätta genom att öka personalresurserna inom rapporteringen.

Tillbaka till mer sektorinriktade föreskrifter och anvisningar

På basis av den respons som Finansinspektionen har fått från sektorn beslutades det att göra föreskrifterna och anvisningarna mer sektorinriktade. Samtidigt beslutade man att framöver allt mer kritiskt bedöma när det finns behov av Finansinspektionens kompletterade anvisningar, om en EU-tillsynsmyndighet redan har gett en anvisning eller rekommendation. För skade- och livförsäkringsbolagens del gavs i slutet av året förnyade föreskrifter och anvisningar om inledandet av verksamheten samt om annan än Solvens II-rapportering. Solvens II-regleringen minskar betydligt behovet av nationell reglering i synnerhet då det gäller föreskrifter. EIOPAs samtliga Solvens II-anvisningar gavs ut som Finansinspektionens anvisningar.

Föreskrifterna och anvisningarna om bokslutet sändes på remiss i slutet av året. Föreskrifterna och anvisningarna om kapitaltäckningen i finans- och försäkringskonglomerat reviderades. Därtill skickades de förnyade föreskrifterna och anvisningarna om finanssektorns bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse på remiss.

Beskrivningar i anslutning till sanktionsprocessen uppdaterades genom att bl.a. skapa ny praxis för bedömningen av bevisningens tillräcklighet i början av processen och genom att skapa en noggrannare tidtabell för de olika arbetsfaserna. I det här sammanhanget

utarbetades även principer för dimensioneringen av ekonomiska påföljder för att styra dimensioneringen av ordnings- och påföljdsavgifterna. Samtidigt uppdaterades den sektion i webbtjänsten som gäller administrativa påföljder och andra tillsynsåtgärder. Det ordnades intern utbildning om sanktionsregleringen och den förnyade sanktionsprocessen.

De genomförda ändringarna bidrog för sin del till kortare behandlingstider och antalet påförda administrativa påföljder. Under året tilldelades 21 administrativa påföljder och fem begäran om polisutredning lämnades till polisen.

I samband med revideringen av kreditinstitutslagen infördes det i lagen om Finansinspektionen ett krav på att Finansinspektionen ska upprätthålla ett system genom vilket den kan ta emot rapporter om misstänkta missbruk som har samband med bestämmelserna om finansmarknaden. Genom denna kanal har det under uppföljningsperioden lämnats in 32 anmälningar.

Mot slutet av året utfördes en kartläggning av personalens kunnande. På basis av den kommer Finansinspektionen att systematiskt satsa på utvecklingen av yrkeskunskaperna. I utvecklingsplanen framhäver vi i synnerhet analyskunnande, utnyttjande av informationsteknologi samt förmågan att påverka.

I Finlands Banks och Finansinspektionens innovationstävling, som ordnades för första gången, samlades av personalen innovationer genom vilka den egna verksamheten kunde effektiveras och utvecklas. I Finansinspektionens serie deltog sammanlagt 36 innovationer, och under året genomfördes en tredjedel (13 stycken) av dem. Huvudpriset i Finansinspektionens innovationstävling gick till förnyelsen av verksamhetsberättelsekonceptet. I tävlingen delades dessutom ut tre hedersomnämningar.

Arbetet för att klarlägga och förenkla åtgärdsavgifternas struktur inleddes. Förnyelsen genomförs under 2016 samtidigt som Finansinspektionens finansiering förnyas.

Den årliga diskussionen med finansmarknaden

Kostnadseffektiviteten och resultatriktningen i Finansinspektionens verksamhet stöds genom regelbundna diskussioner med aktörerna på finansmarknaden. Den årliga diskussionen ordnades i april.

Representanterna för finansmarknaden konstaterade att samarbetet och informationsutbytet fungerat bra mellan Finansinspektionen och företagen under tillsyn. Finansinspektionen ansågs vara en pålitlig och sakkunnig tillsynsmyndighet. Representanterna ansåg att samarbetet gällande reformen av föreskrifter och anvisningar om arbetspensionsförsäkringsanstalter har löpt smidigt och att Finansinspektionens ställningstaganden om gräsrotsfinansieringen har varit bra.

Representanterna fäste uppmärksamhet vid att ECB:s och Finansinspektionens tillsynsansvar ska vara klara så att kostnaderna för tillsynen inte ska öka betydligt. Därtill önskades det att Finansinspektionen skulle lyfta fram nationella synpunkter, även om tillsynsansvaret låg hos ECB. Representanter uttryckte sitt bekymmer över den ökade regleringen. Det nordiska samarbetet vid beredningen av regleringen ansågs vara viktigt.

Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2016

Bedömning av ändringarna i tillsynen

Arbetet med att utveckla och etablera den gemensamma banktillsynen under ECB:s ledning fortsätter under 2016. Inom euroområdet gemensamma banktillsyn påverkar Finansinspektionen genomförandet av reglering och tillsyn som är i rätt proportion och balanserad. Nationellt fortsätter man att utveckla det process- och metodologikunnande som tillsynen förutsätter.

I och med den förlängda negativa utvecklingen av den finska ekonomin är det väsentligt att satsa på analys- och riskhanteringsarbetet. Detta förutsätter i synnerhet en analys av hållbarheten av sektorernas affärsmodeller, en satsning på tillsynen över riskhanteringen framför allt inom kredit- och placeringsverksamheten samt vid bedömningen av kvaliteten av bankernas kreditportföljer. Inom Finansinspektionens bankanalys kommer man att på ett omfattande sätt utnyttja verktygen för den gemensamma banktillsynen och dess resultat. Värderingsprocessen av kreditinstitutens återhämtningsplaner etableras och verksamhetsmodellerna för samarbetet med Verket för finansiell stabilitet kommer att fördjupas.

Inom försäkringssektorn koncentreras på inspektioner av solvenskalkyler och ansvarsskulden enligt Solvens II-regleringen, som trädde i kraft den 1 januari 2016. Inom arbetspensionssektorn satsas på tillsynen av placeringsverksamheten och dess riskhantering. Därtill övervakas arbetspensionsbolagens förberedelser för ikraftträdandet av reformen av solvensregleringen.

Inom tillsynen över placerarinformation förbereds på den intensiva tillsyn som det ekonomiska läget förutsätter, och tillsynen riktas till såväl nya noterade bolag som de noterade bolag vars lönsamhet och ekonomiska ställning är svaga. Hos kreditinstitut och försäkringsbolag övervakas införandet av den nya IFRS-standarden gällande finansiella instrument. Inom tillsynen framhävs det ansvarsfulla tillhandahållandet av finansiella tjänster och produkter och fokuseras på tillsynen över nya serviceproducenter, produkter, tjänster och marknadsföretag.

Makrotillsynsarbetet utvecklas på basis av erfarenheterna från det första året i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet. I makrotillsynens beslutandeprocess inkluderas besluten om belåningsgraden och definieras likviditetsriskens roll. Finansinspektionen påverkar på ett selektivt sätt arbetet av bestående arbetsgrupper och kommittéer under ECB och Europeiska systemrisknämnden när det gäller makrotillsynsanalyser och -processer.

Finansinspektionen deltar i beredningen av ESA-regleringen samt i det nationella regleringsarbetet enligt de ställda målen och prioriteringarna. Tyngdpunkten flyttas dock till främjandet av tillsynens harmonisering inom EU-området och i Norden. Finansinspektionens egna processer för regleringsarbetet effektiveras vidare genom att bl.a. kritiskt bedöma behoven av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Uppskattning av ackumulerade tillsynsavgifter

Den gemensamma banktillsynen i euroområdet har inneburit nya utmaningar för Finansinspektionen. Ansvaret för tillsynen över systemviktiga banker har överförts till den gemensamma banktillsynen, men nationella tillsynsmyndigheter har fått nya uppgifter. Den nationella tillsynsmyndighetens roll inom tillsynen och beredningen av beslutsfattandet är alltjämt centralt. Samarbetet mellan olika myndigheter har ytterligare accentuerats.

År 2016 uppbär Finansinspektionen cirka 21,7 miljoner euro i tillsynsavgifter, vilket är 4 procent mer än 2015. Ökningen beror framför allt på det mindre överskottet från 2015 än under tidigare år. Överskottet beaktas som en post som minskar tillsynsavgifterna.

Euroområdets gemensamma banktillsyn och strukturomvandlingen i finanssektorn skapar tryck på att anpassa Finansinspektionens verksamhet, och förändringarna kan minska de ackumulerade tillsynsavgifterna. Därtill ska man ta hänsyn till att även den gemensamma banktillsynen inom euroområdet samlar in tillsynsavgifter för att täcka kostnaderna för sin verksamhet.

I juli meddelade Nordea om sin avsikt att ändra koncernstrukturen så att de dotterbolag som är verksamma i Finland, Norge och Danmark blir filialer. Besluten fattas i mars 2016, och det är meningen att genomföra dem inom ett år. Finansinspektionen har redan under flera år utarbetat scenarier och kalkylerar av olika slag och förberett sig på ändringar och tagit hänsyn till dem i sina verksamhetsplaner, budgeter och rekryteringar. Tillsynsavgifterna för Nordea Finlands funktioner skulle sjunka betydligt, eftersom tillsynsavgiften för en filial enligt nuvarande lagstiftning är 1/3 av ett dotterbolags tillsynsavgift.

Finansministeriet har inlett ett lagstiftningsprojekt vars syfte är att bedöma behovet att revidera lagstiftningen om tillsynen över finansmarknaden och finansieringen av Finansinspektionens verksamhet och göra de nödvändiga ändringsförslagen.

Det väntas inte ske några betydande förändringar i antalet företag under tillsyn under 2016.

